

Sygn. akt III AUa 460/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Urszula Iwanowska SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Katarzyna Kaźmierczak

po rozpoznaniu w dniu 5 maja 2016 r. w Szczecinie

sprawy E. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 marca 2015 r. sygn. akt VII U 117/14

1. oddała apelację,
2. przyznaje adwokat A. M. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Szczecinie kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) powiększoną o podatek od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną ubezpieczonemu z urzędu w postępowaniu apelacyjnym,
3. przekazuje pismo E. M. z dnia 30 marca 2016 roku Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. jako nowy wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Sygn. akt III AUa 460/15

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 29.10.2013 roku odmówił E. M. przyznania prawa do emerytury przewidzianego w art. 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013 roku, poz. 1140, ze zm.) – zwanej ustawą emerytalną - gdyż w ocenie organu rentowego ubezpieczony nie udowodnił wymaganych co najmniej 20 lat okresów składkowych i

nieskładkowych, a nadto nie osiągnął wymaganego wieku emerytalnego 65 lat i 3 miesięcy. Organ rentowy uznał za wykazane 14 lat, 11 miesięcy i 15 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W odwołaniu od decyzji organu rentowego ubezpieczony podniósł, że pracował od 1966 r. i po operacji serca, jaką miał w 1995r., jest całkowicie niezdolny do pracy. Nie posiada koniecznych dokumentów, w tym świadectw pracy, wobec czego może wykazać zatrudnienie tylko wpisami w ksiąteczce ubezpieczeniowej.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

W toku postępowania ubezpieczony podał, że w jego ocenie, posiada co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a mimo to organ rentowy nie uwzględnił całego stażu ubezpieczeniowego, w tym okresu pracy w Zakładzie Karnym wC.i Zakładzie (...) przy Wyższej Szkole Rolniczej w S. w 1977r. oraz w Zakładzie (...) przy Spółdzielni Mieszkaniowej w S. w 1978r.

Organ rentowy, po zapoznaniu się z dokumentacją przedłożoną przez ubezpieczonego w toku postępowania, ponownie obliczył łączny okres składkowy i nieskładkowy i przyjął za udowodniony staż ubezpieczeniowy w wymiarze 18 lat, 6 miesięcy i 1 dnia.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 10 marca 2015 r. oddalił odwołanie.

Sąd I Instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

E. M., urodzony (...), wiek 65 lat i 3 miesięcy osiągnął (...)roku. Organ rentowy na dzień wydania zaskarżonej decyzji z 29 października 2013 roku uwzględnił ubezpieczonemu 14 lat, 11 miesięcy i 15 dni okresów składkowych:

1. od 19 października 1966 roku do 19 grudnia 1967 roku w Zakładzie (...),
2. od 1 marca 1968 roku do 30 października 1969 roku w Zakładzie (...),
3. od 2 lutego 1970 roku do 30 kwietnia 1970 roku w Zakładzie (...),
4. od 1 października 1970 roku do 30 kwietnia 1971 roku w Zakładzie (...),
5. od 1 kwietnia 1972 roku do 23 czerwca 1973 roku w Zakładzie (...),
6. od 26 czerwca 1973 roku do 17 listopada 1973 roku w byłym Dzielnicowym Zarządzie (...) w S.,
7. od 3 lipca 1974 roku do 30 października 1974 roku w Zakładzie (...),
8. od 11 czerwca 1975 roku do 31 sierpnia 1975 roku w Zakładzie (...),
9. od 3 stycznia 1977 roku do 20 lipca 1977 roku w Zakładzie (...),
10. od 10 października 1977 roku do 11 października 1978 roku w Zakładzie (...),
11. od 4 grudnia 1978 roku do 10 grudnia 1978 roku w Zakładzie (...),
12. od 2 maja 1979 roku do 29 września 1979 roku w Zakładzie (...),
13. od 21 sierpnia 1980 roku do 6 stycznia 1981 roku w byłym Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w S.,
14. od 21 grudnia 1981 roku do 29 stycznia 1983 roku w Przedsiębiorstwie (...),

15. od 1 sierpnia 1983 roku do 20 lipca 1984 roku w Zakładzie (...),
16. od 2 sierpnia 1984 roku do 31 marca 1985 roku w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S.
17. od 9 kwietnia 1985 roku do 2 lipca 1985 roku w byłym Miejskim Przedsiębiorstwie (...) w S.,
18. od 7 listopada 1985 roku do 30 kwietnia 1986 roku w Zakładzie (...),
19. od 26 maja 1986 roku do 11 lipca 1986 roku oraz od 1 sierpnia 1986 roku do 10 maja 1987 roku w Zakładzie (...),
20. od 18 maja 1987 roku do 31 marca 1988 roku w Zakładzie (...),
21. od 28 listopada 1988 roku do 15 września 1989 roku w Zakładzie (...),
22. od 2 listopada 1989 roku do 28 lutego 1990 roku w Zakładzie (...),
23. od 1 sierpnia 1990 roku do 31 sierpnia 1990 roku oraz od 16 listopada 1990 roku do 15 stycznia 1991 roku w Zakładzie (...),
24. od 9 kwietnia 1991 roku do 30 kwietnia 1991 roku w Zakładzie (...).

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że ubezpieczony nie odbywał zasadniczej służby wojskowej.

W toku postępowania organ rentowy uwzględnił E. M. kolejne okresy podlegania ubezpieczeniu:

25. Od 11 lipca 1971 roku do 1 grudnia 1971 roku (4 miesiące i 22 dni) - okres pracy w (...);
26. Od 22 listopada 1973 roku do 18 lipca 1974 roku (7 miesięcy i 27 dni) – okres pracy w Spółdzielni (...);
27. Od 1 września 1975 roku do 31 lipca 1986 roku (11 miesięcy) – okres zatrudnienia w Zakładzie (...);
28. Od 2 sierpnia 1976 roku do 31 grudnia 1976 roku (5 miesięcy) – okres pracy w Usługowym Zakładzie (...);
29. Od 25 marca 1983 roku do 26 lipca 1983 roku (3 miesiące i 2 dni) – okres pracy dla W. M.;
30. Od 21 września 1993 roku do 27 października 1993 roku (1 miesiąc i 7 dni) – okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych;
31. Od 26 marca 1981 roku do 8 grudnia 1981 roku (8 miesięcy i 14 dni) – okres pracy w Państwowym Przedsiębiorstwie Rolnym nr (...) w O. w okresie odbywania kary pozbawienia wolności,
32. Od 7 listopada 1991 roku do 6 grudnia 1991 roku (1 miesiąc) – okres pracy w Zakładzie (...),
33. Od 2 stycznia 1992 roku do 28 lutego 1992 roku (1 miesiąc i 28 dni) – okres zatrudnienia w Zakładzie (...).

Po uwzględnieniu ww. okresów składkowych ogólny staż ubezpieczonego E. M. wyniósł 18 lat, 6 miesięcy i 1 dzień.

W 1989 roku E. M. nie został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego przez J. S. prowadzącego Zakład (...). W dniu 2 czerwca 2014 roku E. M. zwrócił się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. o doliczenie okresów składkowych z pracy w Zakładzie (...) przy Wyższej Szkole Rolniczej w S. (obecnie Akademia Rolnicza) oraz w Zakładzie (...) przy Spółdzielni Mieszkaniowej (...) przy ul. (...). W latach 1999-2000 i w 2007 roku (...) w S. opłacał za ubezpieczonego składki na ubezpieczenie zdrowotne. Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że ubezpieczony w okresie od 25 maja 1998 roku do maja 1999 roku był osobą całkowicie niezdolną do pracy.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Wskazał na przepisy art. 27 ust. 3 pkt 4 i art. 28 ustawy emerytalnej i podniósł, że ubezpieczony nie spełnił wszystkich

przesłanek wymaganych do przyznania prawa do emerytury, gdyż mimo osiągnięcia wieku emerytalnego po dacie wydania zaskarżonej decyzji, nadal nie spełniał warunku posiadania co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a tym bardziej wymogu posiadania 25 lat stażu ubezpieczeniowego. Na podstawie przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów organ rentowy uznał w toku postępowania sądowego, że E. M. legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym łącznie 18 lat, 6 miesięcy i 1 dzień. W ocenie Sądu orzekającego ubezpieczony nie wykazał zatem, aby posiadał co najmniej 20 lat stażu ubezpieczeniowego, mimo uwzględnienia okres zatrudnienia ubezpieczonego w Spółdzielni Mieszkaniowej (...). Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że określona w art. 232 k.p.c. możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu niewskazanego przez stronę oznacza powinność przeprowadzenia dowodu z urzędu w sytuacji, w której istnieją szczególnie uzasadnione przyczyny nakazujące jej podjęcie w celu prawidłowego wyjaśnienia sprawy. Nie zwalniało to jednak ubezpieczonego od konieczności wykazywania inicjatywy, przedstawiania twierdzeń faktycznych i składania wniosków dowodowych na ich poparcie. Możliwość działania sądu z urzędu nie zmienia także rozkładu ciężaru dowodów, z którego wynika, że strona wywodząca z określonych faktów skutki prawne powinna je wykazać (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 8 maja 2014 r., sygn. akt III AUa 874/13, Lex nr 1469396). Sąd orzekający podniósł, że ubezpieczony w piśmie skierowanym do organu rentowego z dnia 2 czerwca 2014 roku, wystąpił z wnioskiem o uwzględnienie okresu składkowego dotyczącego zatrudnienia w Zakładzie (...) przy Wyższej Szkole Rolniczej w S., nie określił nawet przybliżonej daty zatrudnienia i nie naprowadził żadnych dowodów na okoliczność zatrudnienia. Również w dalszym toku postępowania sądowego, ubezpieczony nie przedstawił dowodów na podstawie których można byłoby doliczyć brakujące okresy podlegania ubezpieczeniom społecznym. Mając na uwadze wskazane okoliczności, w ocenie Sądu Okręgowego ubezpieczony nie spełnił wszystkich warunków do uzyskania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Z tej przyczyny Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodził się ubezpieczony. Zaskarżył wyrok w całości i podniósł że nie zgadza się z zapadłym rozstrzygnięciem, gdyż nie uwzględniono okresów pracy w 2 zakładach pracy. Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do emerytury.

Pełnomocnik ubezpieczonego, ustanowiony z urzędu w toku postępowania między instancyjnego, w uzupełnieniu apelacji osobistej ubezpieczonego, wniósł:

1. o przeprowadzenie dowodu z akt pracowniczych E. M. zgromadzonych przez pracodawców: Zakład (...) przy Wyższej Szkole Rolniczej w S. (obecnie (...) Technologiczny) oraz Zakład (...) przy Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. - na okoliczność okresów zatrudnienia ubezpieczonego u tych pracodawców i w tym celu o zwrócenie się o nadesłanie akt pracowniczych apelującego do (...) Technologicznego w S., Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S., nadto (...) w S., przy ul. (...) - w sytuacji, gdyby w/w podmioty nie archiwizowały dokumentacji pracowniczej skarżącego,
2. przeprowadzenie dowodu z pism ubezpieczonego z 2 czerwca 2014 r. i 23 października 2014 r. na okoliczność podnoszenia przez skarżącego okoliczności zatrudnienia w Wyższej Szkole Rolniczej oraz Spółdzielni Mieszkaniowej (...),

Pełnomocnik podtrzymał zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, polegający na ustaleniu, że ubezpieczony legitymuje się stażem pracy w wymiarze 18 lat

i 6 miesięcy w sytuacji, gdy w rzeczywistości staż pracy wynosi co najmniej 20 lat. Zarzucił naruszenie przez Sąd I instancji przepisów postępowania w zakresie mającym wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 232 zdanie drugie k.p.c. w zw. z art. 233 §1 k.p.c., poprzez zaniechanie przeprowadzenia z urzędu dowodu z akt pracowniczych z okresów zatrudnienia skarżącego u pracodawców, tj. w Zakładzie (...) przy Wyższej Szkole Rolniczej w S. ((...) Technologiczny) i Zakładzie (...) przy Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S..

Mając powyższe na uwadze, pełnomocnik apelującego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, a nadto o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

W toku postępowania apelacyjnego pełnomocnik ubezpieczonego wniósł dodatkowo o doliczenie do stażu pracy okresów zatrudnienia w:

1. Zakładzie (...) w S. w okresie od 12.06.1980 r. do 09.08.1980 r. (1 miesiąc i 27 dni) - zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 16.08.1980 r. - w aktach sprawy,
2. Zakładzie (...) w S. w okresie od 02.05.1988 r. do 18.06.1988 r. (1 miesiąc i 16 dni) - zgodnie z pismem ZUS z dnia 04.03.2016 r.,
3. Zakładzie Karnym w (...)w okresie od 26.03.1981 r. do 08.12.1981 r. (8 miesięcy i 13 dni) - zgodnie z pismem ZUS z dnia 05.11.2014 r. - w aktach sprawy,
4. Zakładzie (...) w S. w okresie od 25.01.1980 r. do 31.03.1980 r. (2 miesiące i 6 dni) - zgodnie z zaświadczeniem z dnia 02.04.1980 r.,
5. Malarstwo Budowlane W. P. w S. w okresie od 02.05.1980 r. do 10.06.1980 r. (1 miesiąc i 8 dni) - zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 23.06.1980 r.,
6. (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) w okresie od 11.05.1970 r. do 17.07.1970 r. (2 miesiące i 6 dni) - zgodnie ze świadectwem pracy z dnia 03.10.1970 r.,
7. Zakładzie (...) w S. w okresie od 01.08.1983 r. do 31.07.1984 r. - w miejsce nieprawidłowo ustalonego okresu do 20.07.1984 r. r., tj. dodatkowe 11 dni.

W przypadku, gdyby skarżący w dalszym ciągu nie spełniał warunku przyznania prawa do emerytury apelujący wnioskował o zwrócenie się przez Sąd do:

- Centrum (...) w G., ul. (...) G., ew. (...) Sp. z o.o., ul. (...), (...)-(...) G. (przechowującej dokumentację pracowniczą w/w pracodawcy) - o udostępnienie dokumentacji pracowniczej skarżącego, celem ustalenia okresów zatrudnienia skarżącego u w/w pracodawcy - w załączeniu kopia wpisu w książeczce ubezpieczeniowej,
- Likwidatora Spółdzielni Pracy (...) w S. - P. P. ul. (...), (...)-(...) S. - o udostępnienie dokumentacji pracowniczej skarżącego, celem ustalenia okresów zatrudnienia skarżącego w Spółdzielni Pracy (...) w S. (1983 r.) -zgodnie z wpisem w książeczce ubezpieczeniowej E. M. - w załączeniu (kserokopia nieczytelna - skarżący okaże oryginał wpisu na rozprawie),
- (...) ul. (...), (...)-(...) S. - o udostępnienie dokumentacji pracowniczej skarżącego z okresu zatrudnienia w ROKOKO Renowacja (...) Sakralnych (...) ul. (...), (...)-(...) S. (1988 r.) - zgodnie z wpisem w książeczce ubezpieczeniowej - w załączeniu.

Organ rentowy nie ustosunkował się do treści apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zarzutów apelacyjnych, doprowadziła Sąd Apelacyjny do wniosku, że wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o które dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w granicach swobodnej oceny dowodów, o której stanowi art. 233 § 1 k.p.c. Sąd orzekający wskazał w pisemnych motywach wyroku jaki stan faktyczny stał się podstawą rozstrzygnięcia oraz podał na jakich dowodach oparł się przy jego ustalaniu, stosując przy tym prawidłową wykładnię przepisów

prawnych mających zastosowanie w niniejszej sprawie. W ocenie Sądu Apelacyjnego, wbrew zarzutom apelacji prawidłowo wyjaśnione zostały wszystkie istotne okoliczności sprawy.

Odnosząc się do zarzutu błędnego ustalenia stanu faktycznego oraz zarzutu zaniechania wyjaśnienia spornych okoliczności Sąd Apelacyjny uważa, że Sąd pierwszej instancji wyjaśnił wszystkie istotne fakty, w szczególności w zakresie wymaganego warunku posiadania co najmniej 20 letniego stażu ubezpieczeniowego (okresów składkowych i nieskładkowych) i na tej płaszczyźnie zbadał wszystkie przedłożone przez ubezpieczonego oraz dostępne w aktach ZUS dokumenty, słusznie przy tym wywodząc, że to na ubezpieczonym jako stronie procesowej, domagającej się przyznania prawa do emerytury, spoczywa powinność przedstawienia nie tylko określonych twierdzeń, ale przede wszystkim wykazania inicjatywy dowodowej. Sąd orzekający mimo obowiązku wyjaśnienia istoty sprawy i kompetencji przeprowadzania dowodów z urzędu, nie może działać za jedną ze stron w procesie, gdyż zachwałoby to obowiązującą w procesie zasadą kontrydiktoryjności i narażałoby Sąd na zarzut bezstronności.

W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji ubezpieczony poprzestał natomiast na polemicznym poglądzie, że zgromadzony materiał dowodowy jednoznacznie i stanowczo potwierdza jego twierdzenia. Dodatkowo, zarzuty apelacyjne, jak i dodatkowo zgromadzone na podstawie art. 382 k.p.c. dokumenty, nie podważyły przyjętych przez Sąd Okręgowy niezbędnych dla wyjaśnienia istoty sprawy ustaleń faktycznych, w szczególności tego, że ubezpieczony nie posiada łącznie co najmniej 20 lat składkowych i nieskładkowych. W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny przyjął poczynione w pierwszej instancji ustalenia faktyczne za własne, czyniąc je zarazem integralną częścią niniejszego orzeczenia, w konsekwencji czego nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego powtarzania.

Zważywszy na granice i kierunek apelacji należy podnieść, że pełnomocnik ubezpieczonego w piśmie złożonym po wniesieniu apelacji błędnie powołał okresy zatrudnienia, które zostały zaliczone przez Sąd Okręgowy do stażu ubezpieczeniowego ubezpieczonego i dotyczyły okresów pracy w

- Spółdzielni Mieszkaniowej (...) od 02.08.1984r. do 31.03.1985r.,
- podczas osadzenia w Zakładzie Karnym w (...)i pracy
w Państwowym Przedsiębiorstwie Rolnym nr (...) od 26.03.1981r. do 08.12.1981r.,
- Zakładzie (...) od 07.11.1991r. do 06.12.1991r.,
- Zakładzie (...) od 02.01.1992r. do 28.02.1992r.

Sąd Apelacyjny, zważywszy na twierdzenia dowodowe zgłoszone w ramach uzupełnienia apelacji, postanowił na podstawie art. 382 k.p.c. przeprowadzić z urzędu uzupełniające postępowanie dowodowe. W oparciu o dokumenty z nadesłanych pracowniczych akt osobowych z Akademii Rolniczej, należało uwzględnić ubezpieczonemu dodatkowy okres składkowy z tytułu umowy o pracę

1. w Akademii Rolniczej na stanowisku malarza od 12.06.1980r.
do 09.08.1980r. , tj. 1 miesiąc i 29 dni,
 2. w firmie (...) w S. przy
ul. (...) na stanowisku malarza od 02.05.1980r. do 10.06.1980r., tj. 1 miesiąc i 9 dni, vide świadectwo pracy z 23 czerwca 1980 w aktach osobowych z Akademii Rolniczej,
 3. w Zakładzie (...) w S. przy ul. (...) na stanowisku malarza od 25.01.1980r. do 31.03.1980r., tj. 2 miesiące i 7 dni (choć ubezpieczony nie przedłożył świadectwa pracy, lecz okoliczność ta wynika z zaświadczenia z 2.04.1980r. znajdującego się na k.20 akt osobowych, część C Akademii Rolniczej),
- a po ich zsumowaniu łącznie 5 miesięcy i 15 dni okresów składkowych.

Należy podnieść, że wykazany w aktach osobowych ubezpieczonego świadectwem pracy z 18.07.1974r. okres pracy w Spółdzielni (...) w S., tj. od 22.11.1973r. do 18.07.1974r., został prawidłowo uwzględniony przez organ rentowy przy ostatnim wyliczeniu stażu ubezpieczeniowego. W pracowniczych aktach osobowych ubezpieczonego nie było innych dowodów na wykonywanie pracy przez ubezpieczonego w innych okresach jego aktywności zawodowej.

Przy uwzględnieniu dotychczas nie zaliczonego przez organ rentowy w karcie zatrudnienia z 04.11.2014r. jednego z okresów pracy w Zakładzie (...) w S. od 02.05.1988r. do 18.06.1988r., a wskazanego przez organ w piśmie z dnia 04.03.2016r., k. 129 akt, ubezpieczony legitymuje się dodatkowo okresem 1 miesiąca i 17 dni (wraz z wyżej wskazanymi łącznie 7 miesiącami i 2 dniami). Doliczenie wykazanego w toku postępowania apelacyjnego świadectwem pracy z 03.10.1970r. okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym (...) od 11.05.1970r. do 17.07.1970r. ubezpieczony posiada dodatkowo 2 miesiące i 7 dni, tj. po zsumowaniu wyżej wskazanych, łącznie 9 miesięcy i 9 dni.

Odnosząc się do zarzutu błędnego określenia wymiaru okresu pracy w Zakładzie (...) w S., należy przyjąć go za trafny, gdyż organ rentowy przyjął okres zatrudnienia od 01.08.1983r. do 20.07.1984r. (v. karta przebiegu zatrudnienia z 29.10.2013r. i ostatniej z 04.11.2014r.), choć z wpisu do legitymacji ubezpieczeniowej wynika, że zatrudnienie ustało z dniem 31.07.1984r., wobec czego należy doliczyć ubezpieczonemu dodatkowe 11 dni okresu składkowego, co po zsumowaniu wyżej wskazanych, daje łącznie 9 miesięcy i 20 dni.

Ubezpieczony w toku postępowania przed Sądem I instancji powołał się na okres pracy w 1978r. w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. przy ul. (...), lecz w żaden sposób nie uprawdopodobnił tej okoliczności, ani tym bardziej nie przedłożył jakiegokolwiek dokumentu potwierdzającego okres pracy u tego pracodawcy, w sytuacji, gdy organ rentowy uwzględnił w badanym okresie pracę:

I. od 10.10.1977r. do 11.10.1978r.

II. od 04.12.1978r. do 10.12.1978r.

Nawet zatem przy hipotetycznym założeniu, że ubezpieczony pracował w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. przy ul. (...) w okresie od 12.10.1978r. do 03.12.1978r. chociaż tego nie udokumentował to nadal jest to okres niewystarczający do osiągnięcia wymaganych 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Ubezpieczony wykazał bowiem na etapie postępowania przed Sądem I instancji 18 lat, 6 miesięcy i 1 dzień, a w postępowaniu apelacyjnym dodatkowe 9 miesięcy i 20 dni, co łącznie daje 19 lat, 3 miesiące i 21 dni. Należy również wyjaśnić, że okres pracy w Zakładzie Karnym, został uwzględniony - został wskazany w Karcie Przebiegu Zatrudnienia przez organ rentowy w ogólnym stażu pracy i przez Sąd Okręgowy. Ubezpieczony nie wskazywał, że odbywał dwukrotnie karę pozbawienia wolności.

Pełnomocnik ubezpieczonego zgłosiła w toku postępowania apelacyjnego wnioski aby poszukiwać kolejnych dokumentów z okresu zatrudnienia, w składnicach akt, tj.: - w Centrum (...) w G., ul. (...) G., ew. (...) Sp. z o.o., ul. (...), (...)-(...) G. (przechowującej dokumentację pracowniczą w/w pracodawcy) - o udostępnienie dokumentacji pracowniczej skarżącego, celem ustalenia okresów zatrudnienia skarżącego u w/w pracodawcy - w załączeniu kopia wpisu w książeczce ubezpieczeniowej,

- u Likwidatora Spółdzielni Pracy (...) w S. - P. P. ul. (...), (...)-(...) S. - o udostępnienie dokumentacji pracowniczej skarżącego, celem ustalenia okresów zatrudnienia skarżącego w Spółdzielni Pracy (...) w S. (1983 r.) -zgodnie z wpisem w książeczce ubezpieczeniowej E. M. - w załączeniu (kserokopia nieczytelna - skarżący okaże oryginał wpisu na rozprawie),

- w (...) ul. (...), (...)-(...) S. - o udostępnienie dokumentacji pracowniczej skarżącego z okresu zatrudnienia w (...) Renowacja (...) Sakralnych (...) ul. (...), (...)-(...) S. (1988 r.).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego ubezpieczonemu minął jednak termin na zgłaszanie wniosków dowodowych, a pełnomocnik ubezpieczonego w żaden sposób nie usprawiedliwiła oczywistego spóźnienia w zgłoszeniu kolejnych

wniosków dowodowych. W niniejszej sprawie ubezpieczony, mimo, że działał w toku postępowania przed Sądem Okręgowym, bez pełnomocnika zawodowego, to jednak posiadał pełne możliwości dowodzenia swoich twierdzeń wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi i został pouczony w trybie art. 210 § 2¹ k.p.c. o treści art. 217 § 1 i § 2 k.p.k., a także dodatkowo, w trybie art. 5 k.p.c. m.in. o treści art. 232 k.p.c. i art. 381 k.p.c. Należy podkreślić, że ubezpieczonego pouczono w szczególności, że powinien zgłosić wnioski dowodowe w terminie 14 dni na poparcie swoich twierdzeń i udzielono mu wskazówki, jakie środki dowodowe powinien zgłosić (k.11, 12-13 akt sprawy). Należy podnieść, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego. Słusznie podniósł Sąd Okręgowy, że zaskarżenie decyzji organu rentowego nie powoduje zmiany w rozkładzie ciężaru dowodu i to po stronie ubezpieczonego leżała powinność udowodnienia swoich twierdzeń z których wywodził skutki prawne co do faktów istotnych w sprawie, zgodnie z art. 232 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2008 r., sygn. I UK 151/08, lex nr 518057). Zasada kontradiktoryjności i dowodzenia swoich twierdzeń (art. 232 k.p.c.) obowiązuje bowiem również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2008r., sygn. I UK 151/08, LEX nr 518057), a rolą sądu nie jest zastępowanie stron procesowych w gromadzeniu materiału dowodowego, lecz wyjaśnienie istoty sprawy i rzetelne zweryfikowanie przeprowadzonych dowodów w przyznaniu im przydatności oraz wiarygodności. Sąd Okręgowy właściwie wyjaśnił sprawę, podobnie jak prawidłowo ocenił zgromadzony materiał dowodowy. Skoro zatem ubezpieczony w toku postępowań, zarówno przed Sądem pierwszej instancji, jak w postępowaniu apelacyjnym, nie przedłożył pozostałych dokumentów, ponad już znane i dające podstawę do uzupełnienia okresu ubezpieczeniowego, to w ocenie Sądu Apelacyjnego dalsze poszukiwanie dowodów i zwracanie się do różnych instytucji, a czego nie uczynił sam ubezpieczony, prowadziłoby do przewlekłości postępowania. Należy podkreślić, że zgodnie z art. 381 k.p.c. sąd drugiej instancji może dopuścić nowe fakty i dowody tylko wtedy, gdy strona nie mogła powołać ich w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, a także gdy wprawdzie mogła je wówczas powołać, jednak nie było ku temu potrzeby, gdyż takowa powstała dopiero w postępowaniu apelacyjnym. Uregulowanie zawarte w art. 381 k.p.c. jest wyrazem dążenia do koncentracji materiału dowodowego przed sądem pierwszej instancji. Oczywiście jest zatem, że strona, która dopuszcza się zaniedbania w zakresie przysługującej jej inicjatywy dowodowej w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, musi się liczyć z tym, że sąd drugiej instancji jej wniosku dowodowego nie uwzględni (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2002 r., IV CKN 980/00, niepubl., LEX nr 53922). Posiadany w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na przyjęcie, że ubezpieczony posiada co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a tym samym nie został spełniony warunek z art. 28 ustawy emerytalnej. Sąd Apelacyjny wyjaśnia, że zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń określonych w tej ustawie powstanie z dniem spełnienia się po złożeniu wniosku wszystkich warunków wymaganych do nabycia prawa lub odmawia jego przyznania. Wówczas, na wniosek osoby uprawnionej, organ rentowy wydaje decyzję o przyznaniu prawa (art. 116 i art. 118 ustawy emerytalnej). Niespełnienie przez wnioskodawcę wszystkich ustawowych warunków koniecznych do przyznania świadczenia musi spowodować wydanie decyzji odmownej. Wydanie takiej decyzji następuje również wtedy, gdy nie została spełniona chociażby jeden z ustawowych warunków niezbędnych do przyznania świadczenia.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako niezasadną.

Na podstawie art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny przekazał pismo procesowe złożone przez pełnomocnika E. M. z dnia 30.06.2016 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S., przyjmując, że stanowi ono nowy wniosek o przyznanie prawa do emerytury, zawierający przy tym dodatkowe informacje o podmiotach, które mogą przechowywać dokumenty z okresu zatrudnienia ubezpieczonego, a co z kolei pozwoli organowi rentowemu na dodatkową weryfikację wpisów w księżeczce ubezpieczeniowej, w tym co do okresów zatrudnienia w Spółdzielni Pracy (...) w S. (1983 r.) i (...)Renowacja (...) Sakralnych (...) ul. (...), (...)-(...) S. (1988 r.) oraz może pozwolić na poczynienie dodatkowych ustaleń w zakresie pozostałych okresów ubezpieczeniowych, w tym tych zgłoszonych w apelacji, które nie były przecież znane organowi rentowemu.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie § 2 ust. 3 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez

Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015r., poz. 1801).

SSA Urszula Iwanowska SSA Anna Polak SSO del. Gabriela Horodnicka

-Stelmaszczuk